

Oktatás

Magyar tannyelvű iskolák/tagozatok képességvizsga-rangsora: 2019–2022 összevont eredményei

A magyar tannyelvű nyolcadikos osztályokkal működő iskolák rangsorát immár negyedik éve készítette el az Erdélystat. Az idén egy négyéves rangsort is készítettünk, a 2019–2022 közötti eredmények összevonásával, annak érdekében, hogy az egyes évfolyamok teljesítményében előforduló hullámzások tompításával egy megbízhatóbb iskolai mutatót hozzunk létre.

Az összevont rangsort a korábbi módszertannal megegyező módon készítettük el: a diákok románból, matematikából és magyarból elért vizsgaeredményeit vettük figyelembe az Oktatási Minisztérium hivatalos adataira¹ alapozva. A három vizsgatantárgyat egyenlő súllyal számítottuk be az átlagba. Több tannyelvű iskolák esetén kizárólag az adott intézményben **magyar nyelven tanuló diákok eredményeit vettük figyelembe** az iskola pontértékének a számításakor.

A rangsorba azok az iskolák kerültek be, amelyekben a négy év alatt legalább három évben volt beiratkozó nyolcadikos diák, illetve a négy (vagy három) év alatt összesen legalább 15 diák jelentkezett a vizsgára. 2019 és 2022 között 497 oktatási helyszínen volt képességvizsga magyarul tanuló diákokkal, közülük 444 iskolát/tagozatot vettünk figyelembe a fenti kritériumok szerint. Tehát összesen 444 rangot osztottunk ki, 31 341 diák eredményének értékelése alapján.

Az éves rangsorok módszertanával megegyező módon az adatokon korrekciót végeztünk, hogy a vizsgajegyek magukba hordozzák a próbákon részt vevők arányából adódó különbségeket is. Első körben a próbáknak csak egy részén megjelent diákok esetében a kihagyott vizsgák jegyét „1”-esre módosítottuk. Második körben, egy-egy iskola/tagozat szintjén 5%-os távolmaradást fogadtunk el (az összevont évekre összesítve),² az e felett hiányzó diákok vizsgajegyét szintén „1”-esre módosítottuk.³

Az iskolák/tagozatok **módosított médiáját** a korrigált vizsgajegyek alapján számoltuk újra. Fontos lett volna azzal is számolni, hogy az egyes tanéveket megkezdő nyolcadikosok közül hányan zárják sikeresen az évet. A lezáratlan tanulmányi helyzetű diákok (pótvizsgára maradók, évismétlők) aránya szintén az iskolai teljesítmény egy releváns mutatója, viszont adatok hiányában kizárólag a képességvizsgára beiratkozókkal tudunk kalkulálni.

A sorrendet a módosított médiák szerint állítottuk fel,⁴ azonos pontérték esetében a korrigált román, majd a matematika, majd az anyanyelv, majd egy véletlen szám szerint rendeztük az iskolákat.

Nem gondoljuk, hogy a képességvizsga sikeressége az egyetlen mutatója egy oktatási intézmény minőségének, hiszen egy iskola rengeteg egyéb, nem könnyen mérhető és számszerűsíthető értéket ad a diákoknak, melyek függetlenek a tesztek eredményeitől, de a gyermekek későbbi életútja, sikeressége

¹ Az adatok forrása: <http://evaluare.edu.ro>, illetve <https://data.gov.ro/dataset> (Letöltés: 2019. augusztus, 2021. május, 2021. augusztus, 2022. szeptember)

² Ezt lefele kerekítettük, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy a 20 főnél kisebb évfolyamok esetében is elfogadtunk egy hiányzást.

³ A két körben összesen 1422 magyarul tanuló diák vizsgajegyét módosítottuk (a beiratkozók 4,5%-a).

⁴ A vizsgajegyeket és médiákat két tizedes pontossággal jelenítjük meg, viszont ezek nincsenek sem kerekítve, sem csonkolva a rangsorolás folyamán.

szempontjából esetleg sokkal fontosabbak. Ennek ellenére lényegesnek tartottuk a rangsor elkészítését és közlését, mert az ilyen visszajelzések – még ha esetleg pontatlanok is –, ha másként nem, legalább az általuk kiváltott vitákon át egy színvonalasabb erdélyi magyar közoktatás felé vezethetnek.

A táblázat fejléce, változók:

Rang _{hu}	Az iskolában magyar nyelven tanuló diákok módosított médiája szerinti rangsor
Rang _{orsz}	Az iskolában tanuló összes diák módosított médiája szerinti rangsor országos szinten. Ez csak az éves rangsoroknál került kiszámításra.
Iskola megnevezése magyarul	Az intézmény neve
Település	Település (város, falu)
Megye	Megye
N _b	Beiratkozó diákok száma (magyarul tanulók)
N _r	A legalább egy vizsgán részt vevő diákok száma (magyarul tanulók)
Román _h	Hivatalos románvizsga-eredmények (magyarul tanulók, akik részt vettek a vizsgán)
Matek _h	Hivatalos matematikavizsga-eredmények (magyarul tanulók, akik részt vettek a vizsgán)
Magyar _h	Hivatalos anyanyelvvizsga-eredmények (magyarul tanulók, akik részt vettek a vizsgán)
Média _h	Hivatalos média (magyarul tanulók, akik mindhárom vizsgán részt vettek)
N _{rm}	Módosított részvételi szám (magyarul tanulók)
Média _m	Módosított média (magyarul tanulók)